

Ўзбекистонда sogʻliqni saqlash Здравоохранение Узбекистана

Конференция

БОЛАЛАР САЛОМАТЛИГИ – ДОИМИЙ ЭЪТИБОРДА

2015 йилнинг 24 ноябрь куни Республика ихтисослаштирилган педиатрия илмий-амалий тиббиёт марказида «Болаларга ихтисослаштирилган тиббий ёрдам кўрсатишнинг ютуқлари ва истиқболлари (Ўзбек модели)» мавзусида халқаро анжуман бўлиб ўтди. Мазкур анжуман Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Республика педиатр шифокорлар уюшмаси ҳамкорлигида ташкил этилди. Тадбирда давлат, жамоат ва халқаро ташкилотлар вакиллари, олимлар, соҳа мутахассислари ва Германия, Италия, АҚШ, Жанубий Корея, Россиядан келган вакиллар иштирок этди.

Анжуманни Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги вакили Анвар Алимов кириш сўзи билан очиб, мамлакатимизда оналик ва болаликни муҳофаза қилиш давлат сиёсатининг устувор вазифаларидан бири эканлигини алоҳида таъкидлаб, ушбу йўналишда амалга оширилаётган ишлар хусусида тўхталиб, болаларга тиббий ёрдам кўрсатиш сифати ва самардорлигини ошириш, педиатрияда жаҳон тиббиётининг илғор услубларини жорий этишга қаратилаётган доимий эътибор натижасида соғлом ва баркамол авлодни камолга етказиш, миллат генофондини мустаҳкамлашда юксак самаралар бераётганини айтиб

ўтди. ЮНИСЕФнинг мамлакатимиздаги ваколатхонаси раҳбари Р. Фудерич сўзга чиқиб, давлатимиз раҳбари томонидан болалар саломатлигига бўлган эътибор ва ғамхўрлик туфайли, мазкур йўналишда катта ютуқларга эришилаётганлигини эътироф этиб, бу борадаги фаолиятлар жаҳон ҳамжамияти томонидан юксак баҳоланаётганлигини мамнунлик билан таъкидлади. Шунингдек, хорижлик ҳамкасблар ҳам республикаимизда оналик ва болаликни муҳофаза қилиш борасидаги фаолиятлар, яратилаётган кенг имкониятлар, бунинг баробарида замон талабларига жавоб бера оладиган шифо масканларининг

(Давоми 2-бетда).

БИРЛАМЧИ БЎГИНДА ТИББИЙ ХИЗМАТ СИФАТИНИ ОШИРИШ

Жорий йилнинг 26 ноябрь куни пойтахтимизда Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда Жаҳон банкнинг «Саломатлик-3» лойиҳаси ҳамкорлигида «Соғлиқни сақлаш бирламчи тизимининг бирламчи бўғинида тиббий хизмат сифатини ошириш»га бағишланган республика илмий-амалий конференцияси бўлиб ўтди. Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси вакиллари, Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон Республикалари Соғлиқни сақлаш вазирликлари раҳбарлари, ЖССТ, UNFPA, UNICEF, CDC каби халқаро ташкилотлар, «Саломатлик-3» лойиҳаси билан бирга халқаро экспертлар, юртимиздаги Жаҳон банки вакиллари, тиббиёт институтлари ректор ва ўқитувчилари, Тошкент шаҳар ва вилоят соғлиқни сақлаш бошқармалари ҳамда туман тиббиёт бирлашмалари бошлиқлари, ҳар бир ҳудуддаги қишлоқ врачлик пункти умумий амалиёт врачлари ва ҳамширалари иштирок этдилар.

Мазкур конференцияни Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирининг биринчи ўринбосари Асилбек Худаяров кириш сўзи билан очиб, мамлакатимизда тизимнинг бирламчи бўғинида амалга оширилаётган ишлар хусусида тўхталиб, бу борада эришилаётган муваффақиятларни эътироф этиб ўтди.

(Давоми 4-5-бетларда).

СОҲА ТАРАҚҚИЁТИДАГИ МУҲИМ ҚАДАМЛАР

Пойтахтимизда дерматовенерология ва эстетик тиббиётнинг долзарб муаммоларига бағишланган халқаро илмий-амалий конференция бўлиб ўтди.

Анжуманни Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари Сайдамурод Сайдалиев кириш сўзи билан очиб, юртимизда тиббиёт тизимида ислохотлар жараёнида амалга оширилаётган фаолиятлар натижасида соҳанинг ҳар бир йўналишида самарали натижаларга эришилаётганлиги хусусида гапириб ўтди. Сўнгра Республика дерматология ва венерология ихтисослаштирилган илмий-амалий тиббиёт маркази директори Улуғбек Собиров дерматовенерология соҳасида олиб борилаётган ишларга урғу қаратиб, даволаш ва ташхиллашда янги ёндашувлар ва илмий изланишлар олиб борилаётганлигини алоҳида таъкидлади.

– Тиббиёт марказимиз тери ва замбуруғ касалликларининг олдини олиш ҳамда даволаш, бу соҳада малакали шифокорларни тайёрлаш бўйича йirik муассаса бўлиб, унда фаолият юритаётган мутахассисларимиз гено ва онкодерматозлар, терининг замбуруғли, вирусли касалликлари ва бошқа юқумли инфекцияларнинг янги турларини даволаш бўйича иш олиб

(Давоми 3-бетда).

Конференция

БОЛАЛАР САЛОМАТЛИГИ – ДОИМИЙ ЭЪТИБОРДА

сўнгги русумдаги аппаратура-лар ҳамда малакали кадрлар билан таъминланганлигини юксак баҳоладилар.

– Давлатимиз раҳбарининг 2014 йил 1 августдаги “2014-2018 йилларда Ўзбекистонда аҳолининг репродуктив саломатлигини янада мустаҳкам-

тиш бўйича замонавий тизим барпо этилди. “Соғлом она – соғлом бола” дастурида белгиланган чора-тадбирлар ўз вақтида ҳаётга татбиқ этилиши натижасида она-бола скрининг ва перинатал хизмати тобора такомиллашиб бормоқда. Болаларга тиббий хизмат кўрсатишга их-

лаш, оналар, болалар ва ўсмирлар соғлигини муҳофаза қилиш борасидаги Давлат дастури тўғрисида”ги Қарори бу йўналишдаги ишларни янги босқичга олиб чиқди. Мамлакатимиз соғлиқни сақлаш тизимида амалга оширилаётган изчил ислохотлар самарасида аҳоли, жумладан, болаларга бирламчи тиббий ёрдам кўрса-

(Давоми. Боши 1-бетда).

тисослашган масканларни модернизация қилиш, уларни замонавий тиббий технологиялар билан жиҳозлаш бўйича кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, Республика ихтисослаштирилган педиатрия илмий-амалий тиббиёт марказида олиб борилган модернизация ишлари натижасида диагностика ва даволаш масалалари тўғрисида йўлга қўйилиб, ижобий натижаларга эришилмоқда. Таъ-

кидлашим муҳимки, айти пайтда вилоятлардаги болалар кўп тармоқли тиббиёт марказларида ана шундай лойиҳалар бажарилмоқда. Болаларга тиббий ёрдам кўрсатишда тиббиётнинг илғор технологияларини чуқур ўзлаштириш баробарида илм-фаннинг долзарб масалалари ечими юзасидан кўплаб лойиҳалар ҳаётга татбиқ қилинмоқда. Натижада кардиожарроҳлик, гастроэнтерология, хирургия, неврология ва бошқа йўналишларда янги даволаш амалиётлари жорий этилмоқда, – **дейди Республика ихтисослаштирилган педиатрия илмий-амалий тиббиёт маркази директори, профессор Дилором Аҳмедова.**

– Тошкентдаги Республика ихтисослаштирилган педиатрия илмий-амалий тиббиёт марказида яратилган шароитлар менда катта таассурот қолдирди, – **дейди Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти Европа бюроси болалар ва ўсмирлар саломатлигини муҳофаза қилиш дастури менежери Вебер Мартин.** – Ушбу клиника имкониятлари жиҳатидан жаҳондаги нуфузли тиббиёт муассасаларидан асло қолишмайди. Мамлакатингизда бу борада барча шароит мавжудлиги жаҳон тиббиёти ютуқларини соғлиқни сақлаш соҳасига ўз вақтида татбиқ этиш ва болалар саломатлигини муҳофаза қилишда юксак самаралар бераётганлигига гувоҳ бўлдик. Бунинг ифодаси сифатида айтишим жоизки, мамлакатингизда болалар саломатлиги асосий ўринга эга эканлигини фаолиятлар замирида кўрдим.

– Кенг аудиторияда бўлиб ўтатган халқаро конференцияда педиатриянинг бугунги ютуқлари ва келгусидаги истиқбол хусусида асосий фикрлар ўртага ташланди. Фахр билан айтишим муҳимки, истиқлолимиз шарофати билан замонавий шифо масканларининг қад кўтариши, жумладан, вилоятлардаги болалар кўп тармоқли тиббиёт марказларининг янги технологиялар ҳамда тажрибали кадрлар билан таъминланаётганлиги, бу албатта, фарзандларимиз ҳар томон-

лама соғлом ва баркамол ўсишларида муҳим аҳамият касб этмоқда. Бизнинг марказимизда ҳам Инвестиция дастури асосида қурилиш ва таъмирлаш ишлари олиб борилмоқда. Даволаш учун барча шароит ва имкониятлар мавжуд. Айниқса,

этиш, репродуктив саломатлик, оналик ва болаликни муҳофаза қилишга йўналтирилган лойиҳалар натижалари юзасидан маърузалар тингланди. Болалар жарроҳлиги, неонатологияда замонавий ёндашувлар, каминвазивли

хаста ва чала туғилган чақалоқлар бўлими, унинг таркибидаги неонатал хирургиянинг бугунги кундаги фаолияти бемор болаларни замонавий даволашда муҳим омил бўлиб хизмат қилмоқда, – **дейди Самарқанд вилояти болалар кўп тармоқли тиббиёт маркази директори Маматкул Азизов.**

Тадбирда педиатрияни ривожлантириш, илм-фан янгиликларини амалиётга татбиқ

операциялар, болалар шифоналарида менежмент ва ташкилотчилик, чақалоқлар реанимацияси ва интенсив терапия, болаларни тўғри овқатлантириш мавзуларида маҳорат дарслари ва давра суҳбатлари бўлиб ўтди.

Анжуман очилишида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Адҳам Икрамов сўзга чиқди.

Видеомулоқот

ФАРЗАНДАЛАРИМИЗ КАМОЛОТИ ЙЎЛИДА

Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Хотин-қизлар кўмитаси ҳамкорлигида давлатимиз раҳбарининг 2014 йил 1 августдаги “2014-2018 йилларда Ўзбекистонда аҳолининг репродуктив саломатлигини янада мустаҳкамлаш, оналар, болалар ва ўсмирлар соғлигини муҳофаза қилиш борасидаги Давлат дастури тўғрисида”ги Қарори ижросига бағишланган видеомулоқот ўтказилди.

Вазирлик ва идоралар, жамоат ташкилотлари вакиллари, олимлар, тиббиёт ходимлари, фаол аёллар, маҳалла маслаҳатчилари ва ёшлар иштирок этган мулоқотда она ва бола скрининг хизмати, перинатал марказлар, Республика ихтисослаштирилган акушерлик ва гинекология илмий-амалий тиббиёт маркази ва унинг жойлардаги филиаллари фаолиятига оид маълумотлар таҳлил этилди.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазири ўринбосари Л. Тўйчиев ва бошқалар Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида

тиббиёт соҳасида амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотлар жараёнида халқимизнинг саломатлигини асраш, она ва бола соғлигини муҳофаза қилиш, тиббий профилактика ва даволаш ишлари сифати ҳамда самарадорлигини оширишга алоҳида эътибор қаратилаётганини таъкидлади. Мамлакатимизда “Соғлом она – соғлом бола” лойиҳаси ҳаётга кенг татбиқ этилмоқда. Бу жараёнда аҳолига тўғри овқатланиш, гигиена ва камқонликнинг олдини олиш, ҳомиладор ва туғиш ёшидаги аёлларнинг репродуктив саломатлигини сақлашга оид маълумотлар бериб

борилмоқда. Бу каби саъй-ҳаракатлар самарасида оналар ва болалар саломатлиги янада мустаҳкамланмоқда. Тадбирда аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш, айниқса, оналар ва болалар, ўсмир қизлар соғлиғига ғамхўрлик кўрсатиш, аҳолининг тиббий саводхонлигини юксалтириш юзасидан эришилаётган натижаларга алоҳида эътибор қаратилди.

Мулоқот давомида Қорақалпоғистон Республикаси, барча вилоятлар ва Тошкент шаҳрида амалга оширилаётган ишлар хусусида сўз юритилди. Ёш авлоднинг ўз соғлиғига бўлган эътиборини кучайтириш, тиббиёт ходимлари малакасини ошириш, хотин-қизлар кўмиталари, маҳалла фаоллари, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар, давлат ва жамоат тузилмалари ўртасидаги ижтимоий ҳамкорликни янада кенгайтириш юзасидан фикр алмашилди.

Саломатлик борасидаги тадбирларни самарали ўтказиш юзасидан фикр-мулоҳазалар билдирилди. Аҳоли ҳаёти ва саломатлигини муҳофаза қилиш, ёш авлоднинг жисмоний, интеллектуал ҳамда маънавий камол топишига яқиндан кў-

маклашишга оид истиқболдаги вазифалар белгиланди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, Республика Хотин-қизлар кўмитаси раиси Э. Боситхонова сўзга чиқди.

ЎЗА.

СОҲА ТАРАҚҚИЁТИДАГИ МУҲИМ ҚАДАМЛАР

бормоқдалар. Шунингдек, бугунги кунда республикамизда мингдан ортиқ дерматовенеролог-шифокорлар мазкур хизматнинг турли йўналишлари бўйича аҳолига амбулатор ва стационар ёрдам кўрсатиб келмоқдалар. Бундан ташқари, 39 та тери-таносил кабинетлари мавжуд бўлса, тиббиёт олий ўқув юртлирида 7 та тери ва таносил касалликлари кафедралари иш олиб бормоқда. Тиббий хизмат сифати ва самарадорлигини ошириб бориш мақсадида жаҳондаги нуфузли илмий марказлар ва клиникалар билан ҳамкорлик йўлга қўйилган. Дерматовенерология ва тиббий косметологияни даволаш борасидаги янгиликлар ўрганилмоқда, самарали услублар амалиётга татбиқ этилмоқда, — дейди **Республика дерматология ва венерология ихтисослаштирилган илмий-амалий тиббиёт маркази директори Улуғбек Собиров.**

(Давоми. Боши 1-бетда).

— Ўзбекистонда тиббиётнинг барча йўналишлари қатори дерматология, венерология ва тиббий косметология ҳам яхши ривожланган, — дейди **Иркутск давлат тиббиёт университети профессори Ирина Малова.** — Малакали шифокорлардан иборат, жаҳонга намуна бўла оладиган катта тиббий-илмий мактаб шаклланган. Конференцияда дерматовенерология ва эстетик тиббиёт бўйича Ўзбекистонда амалга оширилаётган ишлар билан танишар эканмиз, бу борада олиб борилаётган фаолиятлар ўзининг янги ёндошуви билан диққатимизни ўзига жалб этди. Республика дерматология ва венерология ихтисослаштирилган илмий-амалий тиббиёт марказининг юқори технологияли аппаратлар билан таъминланганлигини кўрган бўлсак, ген инженерли усуллар билан ишлаб чиқилган дори воситалари орқали даволаш усуллари қўлланилаётганлигининг гувоҳи бўлдик.

— Марказимизда тери ва таносил касалликлари, тўғма ва ортирилган косметологик нуқсонлар самарали даволанмоқ-

да, — дейди **Республика дерматология ва венерология ихтисослаштирилган илмий-амалий тиббиёт маркази етакчи илмий ходими, тиббиёт фанлари доктори Талъат Набиев.** — Илмий ютуқларга мисол қилиб меланоцит хужайраларини кўчириб ўтказиш жараёнининг МДХ давлатлари орасида биринчи бўлиб мамлакатимизда амалиётга татбиқ этилганини айтиш мумкин. Кенг доирада ўтказилаётган ушбу конференция давомида соҳанинг ютуқлари билан бир қаторда, истиқболдаги режалари ҳам белгилаб олинди. Айниқса, секцияларга бўлиб ўтказилган гуруҳларда ҳам долзарб мавзулардаги фикр ва мулоҳазалар ўртага ташланди. Бу албатта ҳар бир соҳа мутахассисининг дерматология ва венерология йўналишидаги фаолиятларида муҳим ўрин тутди деб ўйлайман.

Тадбирда аҳолига дерматовенерология ва тиббий косметология соҳаларида замонавий тиббий ёрдам кўрсатиш бўйича Ўзбекистон таърибаси, тизимда юқори технологияларни қўллаш самаралари, кадрлар тайёрлаш ва мутахассислар малакасини ошириш, бу борада тиббиёт ва илм-фан ютуқларини кенг оммалаштириш, диагностика ва даволашнинг замонавий услубларини амалиётга изчил татбиқ этиш борасида амалга оширилаётган ишлар юзасидан ҳам фикр алмашилди.

Конференцияда Ўзбекистонда дерматовенерологик хизматнинг ривожини, соч трансплантацияси, дерматомикозларнинг клиник ва лаборатор диагностикаси муаммолари, аллергия дерматозлар-

ни даволаш, псориаз ва витилигони даволашни такомиллаштириш, дерматологияда молекуляр генетиканинг имкониятлари, репродуктив саломатлик масалаларига бағишланган маърузалар тингланди.

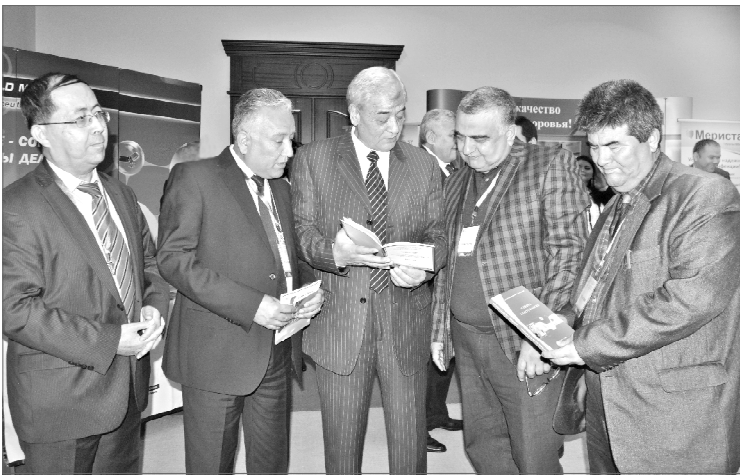
Алижон ИБРОҲИМОВ, Фаргона вилояти теританосил касалликлари диспансери бош врач:

— Бугунги бўлиб ўтаётган халқаро илмий-амалий анжуманда мавзу доирасидаги асосий масалаларга катта эътибор қаратилди. Анжуман давомида мамлакатимиз ҳамда хорижий давлатлардан келган соҳа мутахассислари юртимизда дерматология, венерология ва эстетик тиббиёт йўналишида олиб борилаётган фаолиятларга етарлича баҳо бериб ўтдилар. Бу билан демокчиманки, республикамизда тери-таносил касалликлари ва бошқа турлари бўйича самарали фаолиятлар тўғри йўлга қўйилган. Вилоятимиздаги теританосил диспансерида ҳам беморларнинг даволиниши учун барча шароитлар мавжуд. Шунингдек, замонавий асбоб-уску-

налар билан жиҳозланган бўлиб, янги даволаш усуллари қўлланилмоқда. Шу ўринда айтиб ўтмоқчиманки, Республика ихтисослаштирилган дерматология ва венерология илмий-амалий тиббиёт маркази мутахассислари томонидан услубий ёрдамлар бериб келинмоқда. Диспансеримиз ходимлари малакасини ошириш мақсадида вазирликнинг махсус буйруғига асосан шу кунга қадар беш марта маҳорат дарслари бўлиб ўтди. Унда марказнинг малакали олим ва профессорлари иштирок этиб, долзарб мавзуларда маърузалар қилиш билан бирга операция жараёнларини ҳам амалга оширдилар. Бу каби маҳорат дарслари ходимларимизнинг илмий-амалий билимларини ошириш билан бирга аҳолини тиббий кўриқдан ўтказиш ҳамда жойида даво муолажаларини бажариш уларнинг узоғини яқин қилмоқда. Бу каби кенг доирадаги анжуманлар соҳа мутахассислари малакасини оширишда муҳим омил бўлиб хизмат қилади.

АЛЛЕРГОЛОГИЯДА ЗАМОНАВИЙ ДАВОЛАШ УСУЛЛАРИ

Жорий йилнинг 26 ноябрь куни пойтахтимизда “Аллергик хасталикларни ташхислаш, даволаш ва профилактикасининг долзарб муаммолари” мавзусига бағишланган VII илмий-амалий конференция бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Республика ихтисослаштирилган илмий аллергия маркази томонидан ташкил этилган тадбирда мамлакатимиздаги тиббиёт муассасаларининг соҳа мутахассислари, профессор-ўқитувчилари ва тадқиқотчилар иштирок этди.

Тадбирни Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг илмий-текшириш фаолиятини мувофиқлаштириш бўлими бошлиғи Искандар Мавлонов кириш сўзи билан очиб, юртимиз тиббиёт тизимидаги ижобий ишларга эътибор қаратиб, соҳада эришилаётган барча ютуқларда аҳоли саломатлиги йўлида меҳнат қилаётган шифокорлар ҳамшираларнинг хизматлари беқиёс эканлигини таъ-

кидлаб ўтди. Шунингдек, тиббиётнинг барча йўналишлари қатори аллергия соҳасида ҳам муайян ишлар амалга оширилиши, бу борада янги ёндашувлар, илмий тадқиқотлар кенг йўлга қўйилаётганлигини алоҳида тилга олди.

— Таъкидлашим муҳими, кейинги йилларда нафақат мамлакатимизда, балки дунё микёсида аллергия касалликлар сони кун сайин ортиб, глобал муаммага айланмоқда. Бир сўз билан айтганда, аллергия хасталик инсонлар орасидаги касалликларнинг энг кўп тарқалган тури бўлиб қолмоқда. Шунинг учун ҳам бугунги кунда келиб аллергия касалликлар диагностикаси ва даволаш услублари соғлиқни сақлаш тизимидаги энг долзарб муаммолардан бири бўлмоқда. Кейинги йилларда давлатимиз томонидан соҳага

қаратилган эътибор туфайли, тиббиётнинг ҳар бир йўналишида янги ёндашувлар, туб ўзгаришлар юз бермоқда. Жумладан, аллергия касалликларнинг олдини олиш ва даволаш борасида марказимиз томонидан ҳам бир қанча ишлар амалга оширилмоқда. Шу ўринда айтиш жоизки, аввало ушбу касалликнинг сабабларини аниқлаш муҳимлиги барчамизни қизиқтириши лозим. Бунинг учун аллергияга мойиллиги бор инсонлар кўп ҳолларда шифокорларга мурожаат қилмасдан турли даво муолажалари (бир неча хил дорилар)ни қабул қиладилар. Натижада оғир аллергия касалликлар келиб чиқиши табиий. Бундан ташқари, кундалик истеъмолдаги озиқ-овқатлар таркибига турли хил консервантлар, химикатлар ва бўёқлар қўшилиши, шунингдек, атроф-муҳит ифлосланиши ҳам касалликка сабабчи омиллардан бири бўлмоқда. Навбатдаги VII “Аллергик хасталикларни ташхислаш, даволаш ва профилактикасининг долзарб муаммолари” мавзусидаги илмий-амалий анжуман соҳа мутахассислари билим савиясини янада оширишга хизмат қилади, — дейди **Республика ихтисослаштирилган аллергия илмий маркази директори Озод Назаров.**

— Ушбу анжуманда аллергия касалликлар бўйича долзарб мавзуларда таърибали мутахассислар томонидан маърузалар тингланди. Айниқса, барчамизни ташвишга солаётган мазкур йўналишдаги турли касалликларнинг олдини олиш ва даво муолажаларини вақтида олиб бориш, шунингдек, бу борадаги илмий из-

ланишлар бугунга келиб ўз самарасини бермоқда. Тадбирда кўплаб долзарб масалалар ҳам кўриб чиқилди. Жумладан болаларда аллергия касалликлар профилактикасини кучайтириш мақсадида пульмонология, отоларингология, дерматология каби хизматлардан кенгроқ фойдаланиш зарурлиги таъкидланди, — дейди **Жиззах вилояти ўмирлар диспансери аллергия илмий маркази директори Дилором Тўраева.**

— Анжуман доирасида астма, аллергия ринит ва аллергия дерматозлар бўйича гуруҳ йиғилишлари бўлиб ўтди. Унда соҳанинг муҳим йўналишлари қамраб олинди. Бугунги тадбирда марказимиз ёш олимлари ҳам фаол иштирок этдилар. Мазкур касалликнинг олдини олиш ва бу борадаги ишлар самарадорлигини

кенгайтириш мақсадида Тошкент тиббиёт академиясида умумий амалиёт шифокорларини тайёрлаш ва клиник аллергия кафедраси ташкил этилган бўлиб, унда академиянинг 6-7-курс талабаларига сабоқ бериб келмоқдамиз, — дейди **Тошкент тиббиёт академияси катта ўқитувчиси Кутбиддин Низомов.**

Анжуман доирасида замонавий дори воситалари, лаборатория ва ташхислаш асбоб-ускуналари, тест тизимлари, янги инновацион технологияларнинг кичик ярмаркаси ҳам бўлиб ўтди.

Тадбир сўнггида кун тартибидан ўрин олган муҳим мавзулар бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқилиб, резолюция қабул қилинди.

1-3-саҳифа материалларини
Ибодат СОАТОВА тайёрлади.
Муаллиф олган суратлар.

O'zbekiston
RespublikasiJahon
banki

«Salomatlik-3»

loyihasi №10

Проект

«Здоровье-3»

Конференция

БИРЛАМЧИ БЎГИНДА ТИББИЙ ХИЗМАТ СИФАТИНИ ОШИРИШ

Шунингдек, бирламчи тиббий санитария хизмати такомиллашувида ўз хиссасини қўшиб келаётган ҳамда ҳамкорликда фаолият олиб бораётган барча халқаро ташкилотларга ташаккурини билдирди. Шундан сўнг, Ўзбекистондаги халқаро ташкилотлар ваколатхонаси вакиллари ҳам сўз олиб, юртимизда тиббиёт тизимидаги фаолиятларга урғу қаратиб, жумладан, бирламчи тизимда изчиллик билан олиб борилаётган ишлар инсон саломатлиги ва унинг манфаатларига қартилганлиги ҳамда бу борада аҳолига кўрсатилаётган тиббий хизмат сифати ошиб бораётганлигини ўз фикрларида баён этдилар.

лар кескин камайиб, халқимизнинг тиббиётга бўлган ишончи ҳамда ўз саломатлигига эътибори ошганлиги хусусида тўхталди. Бундан ташқари, бирламчи бўгин фаолиятини янада такомиллаштириш мақсадида умумий амалиёт врачлари ҳамда ҳамшираларни тайёрлашга катта аҳамият берилаётганлиги, «Саломатлик-3» лойиҳаси доирасида ўн ойлик ўқув курсида умумий амалиёт врачларини қайта тайёрлаш курсларида қишлоқ врачлик пункти, оилавий ҳамда кўп тармоқли марказий поликлиникалардаги 8864 нафар врач ва тиббиёт институтларидаги ўқитувчилар ўқитилганлигини айтди. Шу билан бирга, узлуксиз касбий таълим йўналиши бўйича Тош-

самлиги ҳамда соҳада эришилаётган ютуқлар асосан бирламчи тизимдаги иш фаолиятлари тўғри йўлга қўйилганлигидан далолат эканлигини таъкидлади. Шунингдек, Бутунжаҳон соғлиқни сақлаш тизимидаги инқироз ва ундан чиқиш йўллари далилларга асосланиб, таҳлилий хулосаларга таянган ҳолда билдириб ўтди.

– Эътироф билан айтаманки, давлатингиз раҳбарининг одилона сиёсати туфайли асосий эътибор инсон саломатлиги ва унинг манфаатларига қаратилганлиги билан таҳсинга сазовордир. Республика соғлиқни сақлаш тизимида эришилган ютуқларининг барчасидан бохабарман. Айниқса, тиббиётнинг ҳар бир йўналишидаги туб ўзгаришлар, янгиликлар сари интилиш, илмий салоҳият борасидаги излашлар, халқаро ташкилотлар билан ҳамкорликдаги фаолиятлар Ўзбекистон тиббиётининг жаҳон ҳамжамиятида ўз ўрнига эга эканлигини кўрсатмоқда. Бундан ташқари, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, санитария-эпидемиологик барқарорликни таъминлаш ва бир қанча йўналишлардаги ижобий натижалар тизимда олиб борилаётган ишлар кўлами кенглигини кўрсатмоқда. Бугунги конференцияда ҳам тизимнинг юқори босқичи бўлган бирламчи бўғинда яратилган яхлит тизим хусусида сўз борар экан, шу нарсага амин бўлдимки, бу йўналишда катта муваффақиятларга эришганлигингиз кўриниб турибди. Албатта, шу каби ижобий натижаларга эришишда Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Жаҳон банкнинг «Саломатлик-3» лойиҳаси ҳамда бир қанча халқаро ташкилотларнинг ҳамкорликдаги фаолиятлари инсон саломатлигини асрашга қаратилганлиги билан аҳамиятлидир. Зеро хулоса ўрнида айтмоқчиманки, ҳамкорликдаги фаолиятларимиз ўзининг ижобий натижасини беришига ишончим комил, – дейди Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси раҳбари вазифасини бажарувчи Октай Гўзалов.

– Мазкур конференцияда «Соғлиқни сақлаш тизимининг бирламчи бўғинида тиббий хизмат сифатини оширишда энг яхши амалиёт» мавзусидаги маърузамда соҳада эришилган ютуқлар ҳамда истиқболдаги режалар хусусида тўхталдим. Таъкидла-

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирининг биринчи ўринбосари Асилбек Худаяров «Ўзбекистонда соғлиқни сақлаш тизимини мустақамлашда бирламчи тиббий санитария ёрдамнинг туганган ўрни» мавзусида маъруза қилди. У ўз маърузасида республикамиз аҳолисига бирламчи бўғинда кўрсатилаётган тиббий хизмат сифати такомиллашиб бораётганлигини алоҳида айтиб ўтди. Жумладан, бугунги кунда диёримизда 300 мингга яқин қишлоқ врачлик пункти, 175 та оилавий поликлиника халқимиз саломатлиги йўлида хизмат қилаётганлиги ва улар замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланганлиги, шунингдек, мазкур шифо масканларида умумий амалиёт врачлари ҳамда ҳамширалар фаолият юритаётганликларини таъкидлади. Ислохотлар жараёнида босқичма-босқич давом этаётган ишлар натижасида аҳоли орасида турли касаллик-

кент шахрининг оилавий поликлиникалари, Тошкент вилоятидаги туман тиббиёт бирлашмаларидан 266 та мутахассис ҳамда вилоят кўп тармоқли марказий поликлиникалардан 19 нафар ҳамшира маҳаллий тренерлар сифатида тайёрланди. Вазирлигимиз ҳамда «Саломатлик-3» лойиҳаси доирасида шаҳар ва туманлардаги кўп тармоқли марказий поликлиникалар, туман тиббиёт бирлашмаларида Инвестиция дастури асосида қурилиш ва капитал таъмирлаш ишлари олиб борилаётганлиги ва улар лойиҳа томонидан энг сўнгги русумдаги ноёб аппаратлар билан жиҳозланаётганлигига алоҳида тўхталди.

Тошкент врачлар малакасини ошириш институти профессори Дамин Асадов «Бутунжаҳон соғлиқни сақлаш тизими инқирози ва ундан чиқиш йўллари» мавзусида маъруза қилар экан, мамлакатимизда бирламчи тизимга қаратилган эътибор замирида инсонлар саломатлиги мужас-

шим муҳимки, кейинги йилларда юртимизда бўлиб ўтаётган ислот жараёнларида бирламчи тиббий санитария ёрдами янада такомиллашиб бораётганлигига гувоҳ бўлиб келмоқдамиз. Айни пайтда 3 мингга яқин қишлоқ врачлик пункти халқ хизматида бўлса, уларда меҳнат қилаётган умумий амалиёт шифокорлари

ҳамда патронаж ҳамшираларнинг мавқеи ошиб, аҳолига кўрсатилаётган тиббий хизмат сифати яхшиланиб бормоқда. Чунки улар бугунги кунда хонадонларга чуқур кириб борган ҳолда соғлом турмуш тарзини тарғиб этиш ҳамда ҳар бир оила аъзосининг саломатлигига

(Давоми 5-бетда).

этибор қаратмоқдалар. Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан бирламчи бўғин фаолиятини янада мустақамлаш мақсадида ҳудудлараро семинарларнинг ташкил этилганлиги бугунга келиб ўз самарасини бермоқда. Чунки бу каби тадбирларнинг моҳияти шундаки,

хизматдан фойдаланиш имкониятини таъминлаш муҳим вазирадир, — дейди **Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти эксперти, Клайпеда университети жамоат соғлиғини сақлаш кафедраси мудири Арнолдас Юргутис (Литва)**. — Ўзбекистонда бу йўналишда шакллантирилган

лари Тошкент педиатрия институтининг Нукус филиалидаги умумий амалиёт врачларини тайёрлаш ўқув марказида ўн ойлик ўқув курсида тахсил олиб, умумий амалиёт врачлари мақомига эга бўлмоқдалар. Шунингдек, Нукус шаҳридаги 7 та оилавий поликлиника ўз мақомига эга бўлди.

«Salomatlik-3»
loyihasi № 10
Проект
«Здоровье-3»

БИРЛАМЧИ БЎГИНДА ТИББИЙ ХИЗМАТ СИФАТИНИ ОШИРИШ

соҳа мутахассислари бирламчи тизимдаги тиббиёт муассасаларида олиб борилаётган жараёнлар билан танишиб, назарий ва амалий кўникмаларга эга бўлмоқдалар. Бир сўз билан айтганда, бирламчи бўғиннинг яхлит тизими яратилди. Эндиликда эса бирламчи бўғинда тиббий хизмат сифатига этибор қаратиш зарурати туғилмоқда. Шундай экан, бугунги анжуманда тингланган маърузалар асосан, соғлиқни сақлаш тизимининг устувор масалалари, бирламчи тиббий санитария ёрдамнинг тутган ўрни, ютуқлари, муаммолари, халқаро тажриба, тиббий хизмат сифатини оширишда энг яхши амалиёт, врачлар ва ҳамшираларнинг тиббий фаолияти, юкумсиз касалликлар хавфи омилларининг тарқалиши буйича STEPS тадқиқоти натижалари таҳлили, аёллар репродуктив саломатлигини муҳо-

ўзига хос тизим ноёблиги ва жаҳон андозаларига тўла мослиги билан ажралиб туради. Бирламчи тиббий-санитария ёрдамни ташкил этишда ҳар бир ҳудуд ва аҳолининг барча қатламини қамраб олиш, оилаларга кириб бориш ва инсоннинг замонавий тиббий ёрдамдан баҳраманд бўлишини таъминлаш устувор мақсад этиб белгиланган. Бирламчи тиббий-санитария хизматининг моддий-техник салоҳиятини ошириш, тиббиёт ходимлари ўртасида илғор технологияларни татбиқ этиш борасидаги ишлар ҳам этиборга моликдир.

Бахит АБДИМАНОВ,
Республика «Саломатлик-3»
лойиҳасини амалга ошириш
бюросининг
Қорақалпоғистон
Республикаси бўйича
директори:

– Айни кунда Қорақалпоғистон Республикаси Соғлиқни сақ-

Бугунги бўлиб ўтаётган анжуманда бирламчи бўғинда тиббий хизмат сифатини оширишга бағишланган маърузаларни тинглар эканмиз, тизимда эришилаётган ютуқларимиз билан бир қаторда иш сифатини янада ошириш масалаларига этибор қаратилди. Куннинг иккинчи ярмида иштирокчилар гуруҳларга бўлиниб, тажрибали мутахассислар томонидан олиб борилган маърузаларни тинглаб, ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар. Мен иштирок этган гуруҳда клиник протоколлар асосида туман тиббиёт бирлашмаларида кўрсатиладиган тиббий ёрдамни стандартлаш масалалари кўриб чиқилди. Анжуман доирасида кўрилган масалалар юзасидан хулоса қиладиган бўлсак, тиббий хизмат сифатини ошириш учун тиббиёт муассасаларимизга келтирилаётган тиббий асбоб-ускуналардан оқилона фойдаланган ҳолда му-

ди. Бу борадаги тажрибанинг мамлакатимизда кенг ёйилганлиги бугунги кун патронаж ҳамширасининг масъулияти нечоғлик муҳим эканлигини кўрсатиб, олиб борилган ишлар ўз сама-

томонидан чуқур очиб берилди. Шу ўринда айтмоқчиманки, поликлиникамизда тизим фаолиятини такомиллаштириш жараёнида «Саломатлик-3» лойиҳаси доирасида семинарлар

тахассисларимиз ўз устларида мукаммал ишлашлари зарур деб биламан.

– Ушбу анжуманда республи-

расини бериб келмоқда, — дейди **Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Бош мутахассиси Рихси Салиходжаева**.

– Давлатимиз томонидан бирламчи бўғин фаолиятига қаратилган этибор боис, мазкур тизимда кўпгина диққатга молик ишлар амалга оширилмоқда. Бизнинг поликлиникамиз ҳам оилавий поликлиника мақомига эга бўлиб, 28 нафар умумий амалиёт шифокори ҳамда 62 нафар патронаж ҳамширалар ҳудудимиздаги 42 мингга яқин аҳолига сифатли тиббий хизмат кўрсатиб келмоқда. Поликлиникамиз «Саломатлик-2» лойиҳаси томонидан тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Шунингдек, фаолиятларимиз тўлиқ компьютерлаштирилган. Икки кунлик мазкур анжуманда бирламчи тизимда эришилган ютуқлар ҳамда келгусидаги истиқболли режалар хусусида фикрлар билдирилди. Айниқса, хорижлик экспертлар бирламчи бўғиндаги фаолиятларга юқори баҳо бериб ўтдилар. Шунингдек, гуруҳларга бўлинган ҳолда ўтказилган мавзулар тажрибали мутахассислар

ўтказилиб, унда вилоятлардан ташриф буюрган соҳа мутахассислари иштирок этиб, амалдаги фаолиятларимиз билан танишдилар. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг буйруғига асосан ўтказилаётган «Саломатлик» ҳафталиклари, «Ҳеч ким меҳр ва этибордан четда қолмасин» каби ижтимоий акцияларда аҳолини чуқурлаштирилган тиббий кўриқдан ўтказишда умумий амалиёт врачлари ҳамда патронаж ҳамшираларимизнинг ҳиссалари катта бўлмоқда. Конференция ниҳоятда кенг қамровли бўлиб, соҳа мутахассисларининг тажриба кўламлигини бойитишда муҳим аҳамият касб этади, — дейди **Тошкент шаҳар 59-оилавий поликлиника бош врачлари, умумий амалиёт шифокори Раъно Носирова**.

Таъкидлаш муҳимки, конференциядан кўзланган асосий мақсад – соғлиқни сақлаш бирламчи тизимининг бирламчи бўғинида тиббий хизмат сифатини оширишни янада такомиллаштириш ҳамда келгусидаги истиқболли режаларни белгилаб олишдан иборат бўлди.

фаза қилишга қаратилди. Албатта, тадбир доирасидан кўзланган вазибаларни амалга оширишда соҳа мутахассисларининг ҳамкорликдаги фаолиятлари ҳамда билим ва тажрибалари ташкилотлар билан биргаликда иш олиб бориш муҳим деб биламан, — дейди **Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Даволаш-профилактика ёрдамни ташкиллаштириш бошқармаси бош мутахассиси Барно Одилова**.

– Аҳолига бирламчи тиббий-санитария ёрдамни кўрсатиш жаҳон тиббиётининг муҳим йўналиши бўлиб, бу хизматни ташкил этишда тезкорлик, сифат ва самарадорлик, аҳоли ҳар бир қатламнинг бундай тиббий

(Давоми. Боши 4-бетда).

лаш вазирлиги тизимида 188 та қишлоқ врачлик пункти, 9 та оилавий поликлиника аҳолига бирламчи тиббий ёрдам кўрсатиб келмоқда. Мазкур ҚВПларимиз «Саломатлик-1-2» лойиҳалари асосида жиҳозланиб, лойиҳа доирасида ташкил этилган ўн ойлик ўқув курсларида умумий амалиёт шифокорлари тайёрланди. «Саломатлик-3» лойиҳаси доирасида 14 та туман тиббиёт бирлашмаси ва унинг тасарруфидаги кўп тармоқли марказий поликлиникаларда Инвестиция дастури асосида қурилиш ва қайта таъмирлаш ишлари олиб борилиб, «Саломатлик-3» лойиҳаси томонидан тиббий асбоб-ускуналар билан таъминланмоқда. Бундан ташқари, кўп тармоқли марказий ҳамда оилавий поликлиникаларда фаолият олиб бораётган тиббиёт ходим-

камиз аҳолисига хизмат кўрсатиб келаётган Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоят соғлиқни сақлаш бошқармалари бош ҳамширалари ҳамда Ўзбекистон Ҳамширалар Ассоциациясининг ҳудудлардаги вакиллари иштирок этдилар. Бу албатта, бирламчи бўғинда ҳамшираларнинг ўзига хос ўрни борлигини кўрсатади. Куннинг биринчи ярмида тингланган маърузаларда бирламчи бўғиндаги фаолиятларда патронаж ҳамшираларнинг алоҳида хизмати борлиги таъкидлаб ўтилди. Шунингдек, куннинг иккинчи ярмида иштирокчи ҳамширалар учун «Бирламчи тиббий санитария тизимида патронаж ҳамширалари ишини ташкил этиш» мавзусида халқаро ташкилот вакиллари-нинг ўзаро тажрибаси тинглан-

«Саломатлик-3» лойиҳасини татбиқ этиш марказий бюроси.

Ижрочи директор **В. ҲАКИМОВ**,
100007, Тошкент шаҳри, Паркент кўчаси, 51,
Тошкент врачлар малакасини
ошириш институти, 3-қават.
Телефонлар: 268-08-19, 267-73-47.
268-25-39 (факс). E-mail:office@jrib.uz
Лойиҳа материалларини
Ибодат СОАТОВА тайёрлади.
Муаллиф олган суратлар

1 декабрь – Бутунжаҳон ОИТСга қарши кураш куну

СОҒЛОМ ТУРМУШ ТАРҒИБОТИ

Мамлакатимизда Бутунжаҳон ОИТСга қарши кураш куну тадбирларига ҳукумат даражасида эътибор қаратаётганлиги, бу албатта, халқимиз саломатлигига бўлган катта эътибордир. Бундан мақсад, ОИВ инфекцияси профилактикаси, диагностикаси ва уни даволаш масалалари бўйича илгор тажрибаларни ўрганиш, даволашнинг замонавий усуллари ишлаб чиқиш ва амалиётга татбиқ этиш борасида халқаро ташкилотлар билан ҳамкорликни кучайтиришдир.

Бугунги глобаллашув даврида кўпгина соҳалар қатори тиббиёт тизими ҳам жадал ривожланиб бормоқда. Бироқ шунга қарамай, айрим хасталиклар, хусусан орттирилган иммунитет танқислиги синдроми (ОИТС) жаҳон ҳамжамиятини қаттиқ ташвишлантираётган масалалардан бири бўлиб қолмоқда. Ушбу сурункали хасталик билан дунёда 40 миллионга яқин киши азият чекоқда. Мазкур касалликнинг олдини олиш борасида республикамизда тизимли ишлар олиб борилмоқда. Ушбу соҳага оид барча муносабатларни ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солиш масаласи ҳам босқичма-босқич такомиллаштирилмоқда.

ОИВ инфекцияси тарқалишига қарши кураш соҳасидаги энг муҳим ва барқарор тизимни ташкил этиш, буни ягона қонун доирасида белгилаш мақсадида “Одамнинг иммунитет танқислиги вируси келтириб чиқарадиган касаллик (ОИВ инфекцияси) тарқалишига қарши курашиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни ишлаб чиқилди ва 2013 йилнинг 23 сентябрида Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори билан имзоланди. Қонуннинг асосий мақсади, Ўзбекистон Республикасида одамнинг иммунитет танқислиги вируси келтириб чиқарадиган касаллик (ОИВ инфекцияси) тарқалишига қарши кураш бўйича муносабатларни

тартибга солишдир. Қонун 5 боб ва 28 моддadan иборат бўлиб, ушбу Қонун орқали соҳада олиб борилаётган барча ишлар, чора-тадбирларнинг ҳуқуқий асослари яратилади, муносабатлар тартибга солинади. Шунингдек, Қонунда мутасадди органларнинг ваколатлари аниқ белгилаб кўйилган.

Давлатимиз раҳбарининг 2008 йил 26 декабрдаги “Ўзбекистон Республикасида ОИВ инфекциясининг тарқалишига қарши кураш тадбирларининг самарадорлигини ошириш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Қарорига асосан ОИВ инфекциясининг тарқалиши билан боғлиқ муаммоларни ўрганиш борасида социологик тадқиқотлар ўтказиш, халқимизнинг менталитети, маънавий-ахлоқий қарашлари ва қадриятларини ҳисобга олган ҳолда юқумли касалликлар профилактикаси, шахсий гигиена масалалари тўғрисида ўқув қўлланмалар, услубий таълим материаллари, фильмлар тайёрлаш, ахборот-тушунтириш ишлари олиб бориш тадбирлари белгилаб кўйилган. Аҳоли орасида мунтазам маъруза ва суҳбатлар ўтказилиб, турли тадбирлар ташкил этилмоқда. Бунинг натижасида йилдан-йилга аҳолининг ОИВ инфекцияси профилактикаси борасида хабардорлиги ошиб бормоқда. Агар, 2003 йилда аҳолининг 34 фоизи ОИВ инфекцияси профилактикаси борасида хабардор бўлган бўлса, 2015 йилга келиб бу кўрсаткич 70

фоиздан ортқичи ташкил қилди.

Мамлакатимизда ўтган йиллар давомида Тошкент шаҳри, Фарғона, Сирдарё, Навоий ва Бухоро вилоятлари ОИТСга қарши кураш марказлари учун янгидан бино қурилиб, фойдаланишга топширилди. Қорақалпоғистон Республикаси, Андижон, Қашқадарё, Наманган ва Тошкент вилоятлари марказлари учун ажратилган бинолар капитал таъмирланди. 59 та туманлараро ОИВ диагностика лабораторияларида таъмирлаш ишлари якунланди.

ОИВ инфекцияли шахсларни эрта аниқлаш ҳамда даволаш сифатини кузатиб бориш мақсадида давлат бюджети ҳисобидан 5 млн. АҚШ доллари миқдоридаги маблағга 23 турдаги замонавий лаборатория ҳамда тиббиёт асбоблари харид қилиниб, ўрнатилди.

ОИВ инфекциясига лаборатория усулида ташхис кўйиш, аҳолини ОИВ/ОИТС касаллигидан муҳофаза қилиш, унга қарши курашиш ва даволаш тадбирларини олиб боришда доимий равишда ривожланган давлатлар тажрибаси ўрганиб боришда. Шу билан бирга, миллий қадриятларимиз, урф-одатларимиз ва менталитетимиздан келиб чиққан ҳолда кенг қўлмалли тадбирлар амалга оширилмоқда. Аҳолини ОИВ инфекцияси текширувларига жалб қилиш мақсадида тушунтириш ва тарғибот ишлари кучайтирилди. Натижада 2009 йилга нисбатан 2015 йилда ОИВ инфекциясига текширилганлар сони 3 баробарга ошди ва касалликнинг аниқланиш фоизи 2 мартага камайди.

ОИВ инфекцияли шахслар ҳаёт сифатини яхшилаш, касаллик тарқалишини чегаралаш мақсадида беморларни махсус даволаш усули – антиретровирус терапияси (АРВТ) билан қам-

раб олиш кўрсаткичлари ошди. Ҳозирги кунда 12 мингдан ортқ ОИВ инфекцияли шахслар АРВТ олмоқда. 2013 йилдан бошлаб давлат бюджети маблағларидан АРВТ дорилари харид этилиши стратегияси ишлаб чиқилиб, унда ҳар йили давлат бюджетидан ушбу муаммога давлат маблағлари ортиб борилиши кўзда тутилган ҳолда давлат бюджети ҳисобидан 1 млн. АҚШ доллари миқдорида маблағ ажратилди.

2012 йилда Республика ОИТСга қарши кураш маркази базасида 60 ўринга мўлжалланган клиника фойдаланишга топширилди. Жаҳон банки лойиҳаси маблағларидан 300 млн. АҚШ доллари миқдоридаги маблағга замонавий тиббий асбоб-ускуналар харид қилиниб, ўрнатилди. Ушбу клиникада ОИВ инфекцияли шахсларга тиббий ёрдам кўрсатилмоқда.

ОИВ инфекциясининг онадан болага юқишининг олдини олиш тадбирлари самарадорлиги оширилиб, барча ҳомиладорлар ОИВ инфекциясига текширилмоқда. Бунга сабаб шуки, касалликнинг онадан болага юқиш эҳтимолини камайтириш мақсадида юртимиздаги барча ҳомиладор аёлларда ОИВ инфекцияси бор-йўқлигини текшириш йўлга қўйилди. Ҳомиладор аёлларни тест синовидан ўтказишнинг муҳим жиҳати ОИВ инфекциясига чалинган онадан соғлом фарзанд дунёга келишига эришишдир. Касалликка чалинган аёл ҳомиладорликнинг 14-ҳафтасидан бошлаб антиретровирус доридармонлар билан таъминланади. Гўдак табиий йўл билан эмас, балки кесаркесиш йўли билан дунёга келтирилиб, касалликдан ҳимоя қилинади ва унга ҳам касалликнинг олдини олиш мақсадида махсус сироп дорилар берилади. Мана шу кўрсатмаларга амал қилинса,

ОИВ инфекцияли ота-онадан соғлом фарзанднинг дунёга келиши имконияти бўлади. Ушбу махсус тадбирлар амалга оширилиши натижасида 2014 йил якуни бўйича ОИВ инфекцияли оналардан соғлом болаларнинг туғилиши кўрсаткичи 99 фоизни ташкил этди.

Маълумки, орттирилган иммунитет танқислиги вируси инсон организмга тушгандан сўнг ўн йил давомида ҳам клиник белгилар намоён бўлмаслиги мумкин. Шунинг учун бу касалликни юқтирганлар аксарият ҳолларда ўзларининг касалликка чалинганликларини сезмайдилар. Вирус организмнинг иммун тизимини ишдан чиқаргандан кейин, муайян бир касалликлар, масалан, пневмония, сил, ҳар хил кандидозлар, ичак ва бошқа инфекциялар хуружини организм енга олмайд қолганида ва бемор шифохонага ўша касаллиги бўйича мурожаат қилганида бу хасталикка чалинган аён бўлади. Касалликнинг кейинги босқичи, яъни ОИВ инфекциясининг ОИТС касаллигига айланишида юз берадиган ўзгаришлар, асосан, тана ҳарорати кўтарилиши, сурункали терлаш, лимфа тугунлари катталаниши, иштаҳа йўқолиши, озиб кетиш, ҳолсизланиш, терида тошмалар пайдо бўлиши, ичнинг мунтазам равишда бузилиши ва бошқа шунга ўхшаш клиник белгилар билан кечади.

Хулоса ўрнида айтиш муҳимки, соғлигимизни асраш ўз қўлимизда эканлигини унутмаслигимиз керак.

Зулхумор ХОЛХЎЖАЕВА,
Республика ОИТСга
қарши кураш маркази
мутахассиси.

ЁШ МУТАХАССИСЛАР БАНДЛИГИ ТАЪМИНЛАНАДИ

Фарғона вилоятининг Риштон тиббиёт коллежида 1 минг 474 нафар йигит-қиз лаборатория диагностикаси, фармацевтика, ҳамширалик ва даволаш иши йўналишларида замонавий шароитларда таъсил олмоқда.

Таълим даргоҳи аудио, видео, компьютер ускуналари ва ўқув мебеллари билан жиҳозланган. Илмий ва бадиий адабиётлар жамланган шинам ахборот-ресурс маркази доим ўқувчилар билан гавжум.

Жорий ўқув йилида коллежни 348 нафар ёш мутахассис битиради. Айни кунларда битирувчиларнинг таҳсилдан сўнг бандлигини таъминлаш мақсадида туман тиббиёт бирлашмаси ва қишлоқ врачлик пунктлари билан уч томонлама шартномалар тузилмоқда.

Сурат муаллифи Муқимжон ҚОДИРОВ,
ЎзА.

ОИЛАВИЙ ПОЛИКЛИНИКА ХИЗМАТИДАН АҲОЛИ МАМНУН

Аҳолининг репродуктив саломатлигини мустақамлаш, хусусан, ёшларни ҳар томонлама соғлом вояга етказиш йўлида Хоразм вилоятида ҳам тизимли ишлар амалга оширилмоқда. Буни Урганч шаҳар тиббиёт бирлашмасига қарашли 3-оилавий поликлиника фаолияти мисолида ҳам кўриш мумкин.

– Илгари тиббиёт масканимиз “Болалар поликлиникаси” деб юритилар ва асосан кичкинтойларга тиббий хизмат кўрсатар эди, – дейди поликлиника бўлим мудири Зулхумор Жабборова. – Бугун бу ерда аҳолининг барча қатламлари вакилларига замонавий тиббий хизмат кўрсатилмоқда.

Жорий йилнинг ўтган даврида қарийб 13 минг фертил ёшдаги аёллар, 15 мингдан зиёд бола тиббий кўриқдан ўтказилди. Оилавий поликлиникада фитобар ҳам ташкил этилган.

Шоназар ҚОРИЕВ олган сурат, ЎзА.

бўлишни истасангиз, сеvimли газетангизга обуна бўлишни унутманг!
Нашр индекси: 128.

Обуна – 2016

Ҳурматли муштарийлар!

«Ўзбекистонда соғлиқни сақлаш – Здравоохранение Узбекистана» газетасига 2016 йил учун обуна мавсуми давом этмоқда.

Республикамиз тиббиёт тизимида амалга оширилаётган ижобий ишлар ҳамда ҳамкасбларингиз тажрибаси билан танишишни, шунингдек, тиббиёт янгиликларидан хабардор бўлишни истасангиз, сеvimли газетангизга обуна бўлишни унутманг!

Матбуот анжумани

ЎЗБЕКИСТОНДА «ХАМШИРАЛИК ИШИ»
бу борада тўпланган тажриба ва истиқболлар

2015 йилнинг 25 ноябрь куни Ўзбекистон Миллий матбуот марказида Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан "Ўзбекистонда ҳамширалик иши: бу борада тўпланган тажриба ва истиқболдаги вазифалар хусусида" деб номланган навбатдаги матбуот анжумани бўлиб ўтди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг мутасадди раҳбарлари, Қорақалпоғистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Тошкент шаҳар ва вилоят соғлиқни сақлаш бошқармалари бош ҳамширалари, пойтахтимиздаги тиббиёт коллежларининг директор ва директор ўринбосарлари ҳамда оммавий ахборот воси-

фидойи меҳнат қилаётганликларини ўз фикрларида баён этди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Бош мутахассиси Рихси Салиходжаева Ўзбекистонда ҳамширалик иши ва унинг амалиётдаги фаолияти хусусида қўйидагиларга тўхталди:

– Таъкидлаш мумкин, республика соғлиқни сақлаш тизимида амалга оширилаётган ис-

мияси ва бошқа тиббиёт институтларининг "Олий ҳамширалик иши" бўлимларида анестезиология ва реанимация, хирургия, акушерлик ҳамда менежмент йўналишлари бўйича уч минг нафардан зиёд олий маълумотли бакалавр ҳамширалар тайёрланди. 80 нафарга яқин талаба эса магистрлик даражасига эришди. Улар даволаш-профилактика муассасаларида бош, катта ва етакчи ҳамшира, тиббиёт институти ҳамда коллежларда ўқитувчи лавозимларида ишлаб келмоқдалар. Айтиш керакки, мамлакатимизда 78 та тиббиёт коллежи бўлиб, ушбу таълим масканларида ўқувчиларнинг танлаган касбига бўлган қизиқишини ошириш, мутахассислик бўйича амалий билимларини мустақамлаш ва уларда меҳнат кўникмаларини шакллантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Ҳамширалар малакасини ошириш, тизимда амалга оширилаётган ислохотларнинг устувор йўналишларидан бири бўлиб, кундан-кунга янгиланиб бораётган тиббиёт талабига мослашиш мутахассис зиммасига катта масъулият юклайди. Шу боис мазкур йўналишда ҳамшираларга кенг имкониятлар яратиш мумкинлиги ҳеч биримизга сир эмас. Бинобарин, ўрта тиббиёт ходимларининг билимини ошириш, кўникмаси, малакасини юксалтиришда Республика ўрта тиббиёт ва дорисунуо ходимлар малакасини ошириш ва ихтисослаштириш маркази муҳим ўрин тутмоқда. Бу ерда ходимлар маҳоратини ошириш, уларни ихтисослаштириш ва тизимда замонавий технологиялар имкониятидан кенг фойдаланиш тамойилларини жорий этиш юзасидан изчил ишлар олиб борилмоқда. Олий маълумотли ҳамширалар ва ўрта бўғин маъмурий ходимларининг малакасини оширишда эса Тошкент врачлар малакасини ошириш институтидаги махсус курс имкониятлари ниҳоятда қўл келмоқда. Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги, "Саломатлик-3" лойиҳаси ҳамда Ўзбекистон Ҳамширалар Ассоциациясининг бу борадаги ҳамкорлиги ҳам катта самара бермоқда. Ушбу ҳамкорлик доирасида республика бўйлаб бир ярим мингдан ортқ ўқув семинарлари ташкил этилиб, 500 нафардан зиёд маҳаллий тренерлар тайинланди. Улар жойлардаги ўрта бўғин тиббиёт мутахассислари ўртасида репродуктив саломатлик ва бехатар оналик, болани кўкрак сути билан озиқлантиришнинг аҳамияти, шахслараро мулоқот, оналик ва болаликни асраш, юқумли касалликларнинг олдини олиш бўйича энг замонавий тамойилларни амалиётга татбиқ этиш бўйича ишлар олиб боришмоқда, –

дейди Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Бош мутахассиси Рихси Салиходжаева.

– Давлатимиз томонидан ҳамширалик ишига қаратилаётган эътибор боис, уларнинг меҳнати қўллаб-қувватланаётганлиги ҳамда яратилаётган барча шароит ва имкониятлар аҳолига сифатли тиббий хизмат кўрсатишда муҳим аҳамият касб этмоқда. Айниқса, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2014 йил 5 мартда қабул қилинган "Қишлоқ врачлик пунктларини янада мақбуллаштириш ва фаолияти самарадорлигини ошириш чора-тад-

лаш тизими синовдан ўтказилиб кўпгина ижобий хулосалар олинди ва бу ишлар яна 18 та туманда давом эттирилмоқда. Натижада кенг жамоатчилик орасида соғлом турмуш тарзи қоидаларига амал қилиш, ҳар бир кишининг ўз саломатлигига масъуллик ҳисси кучайиши, мустақкам оилалар шаклланишига эришилмоқда. Қолаверса, қилинаётган ишлар самараси оналар ва болалар ўлими камаяётганлиги, кўплаб асоратли хасталикларнинг олди олинаётганлиги, халқимизнинг ўртача умр кўриш кўрсаткичи узайиб бораётганлиги юқоридаги фикрларимизнинг ёрқин

талари ходимлари иштирок этдилар.

Анжумани Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Анвар Алимов кириш сўзи билан очиб, мамлакатимиз тиббиёт тизимида амалга оширилаётган фаолиятларга алоҳида эътибор қаратиб, бу борада эришилаётган ютуқларни эътиборга олиб ўтди. Шундай экан, соҳада қўлга киритилаётган ижобий натижаларда ҳамшираларнинг ўрни беқиёсллигини таъкидлади. Шунингдек, ҳамширалик ишининг бугунги нуфузи кундан-кунга ошиб бораётганлиги, айтиш пайтда юртимиз тиббиёт муассасаларида уч юз минг нафардан зиёд ҳамширалар бирламчи бўғин, шошилиш ва бошқа ихтисослашган тиббиёт муассасаларида замонавий тиббий асбоб-ускуналардан моҳирона фойдаланган ҳолда халқимиз саломатлиги йўлида

лохотлар жараёнида ҳамширалик ишини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Мазкур йўналишда мутахассисларни тайёрлаш ва малакасини оширишда жаҳон тиббиётининг илғор тамойиллари ҳамда ютуқларидан оқилона фойдаланиш бўйича замонавий, шунингдек, ишларни ташкил этишнинг мустақкам ҳуқуқий ва амалий асослари яратилди. Натижада ҳамширалар бугунги кун тиббиётининг муҳим ҳаракатлантирувчи кучи, ислохотлар таянчига айлана бормоқда. Дарҳақиқат, жаҳон тиббиётининг илғор тажрибаларидан келиб чиқиб, юртимизда олий маълумотли ҳамширалар тайёрлаш тизими жорий этилиши соғлиқни сақлаш тизимини малакали мутахассислар билан таъминлаш ва аҳолига кўрсатилаётган тиббий ёрдамни янада такомиллаштиришга хизмат қилмоқда. Ҳозирги кунга қадар Тошкент тиббиёт акаде-

бирлари тўғрисида"ги қарорига мувофиқ, ҚВПларида патронаж ҳамшираларнинг ишини рейтинг баҳолаш тизими жорий этилди. Бу албатта, соҳа ходимларининг меҳнати самарадорлигини ошириш, ҳамширалик ишини янада ривожлантириш, тиббий хизматни такомиллаштириш йўлидаги муҳим қадамларидан биридир. Ўтган йили турли ҳудудлардаги бешта туманининг 96 та ҚВПларида ҳамширалар ишини рейтинг баҳо-

далилдир. Зеро, аҳоли саломатлигини мустақкамлашга қаратилган изчил ислохотлар кўлами йил сайин кенгайиб бораверади, қолаверса, инсонларга ғамхўрлик кўрсатиш, уларнинг манфаати, турмушининг фаровонлигини таъминлаш йўлида хизмат қилиш биз каби ҳамшираларни янада шижоат билан ишлашга ундайди, – дейди Наманган вилояти соғлиқни сақлаш бошқармаси бош ҳамшираси Райҳона Мансурова.

Хулоса ўрнида айтиш жоизки, республикамизда «Ҳамширалик иши» йўналишида диққатга молик ишлар амалга оширилганлиги юқоридаги фикрларда баён этилди. Шундай экан, бугунги кунда аҳолига сифатли тиббий хизмат кўрсатишда ўз меҳнатларини аяматган кўп сонли ҳамшираларимиз фаолиятда чاقқон, меҳрибон бўлсалар, улар хизматини қўллаб-қувватлаш борасида ўтказилаётган барча кўрик-танловларда ўзларининг билимдонлиги, зукколиги ҳамда интеллектуал салоҳияти билан замонавий ҳамшира кифоасини кашф этмоқдалар, десак муболага бўлмайди.

Ибодат СОАТОВА.

Муаллиф олган суратлар.

Газета
муассиси:
Ўзбекистон
Республикаси
Соғлиқни
сақлаш
вазирлиги

Бош муҳаррир Асилбек ХУДАЯРОВ
Нашр учун масъул:
Бош муҳаррир ўринбосари
Ибодат СОАТОВА

Газета ўзбек ва рус тилларида чоп этилади. Ҳафтанинг жума кунлари чиқади. Мақолалар кўчириб босилганда «O'zbekistonda sog'liqni saqlash – Здравоохранение Узбекистана» газетасидан олинди, деб кўрсатилиши шарт.
Интернет саҳифаларидан фойдаланилган суратларга «i» шартли белгиси қўйилади.

Манзилимиз: 100060, Тошкент шаҳри,
Истиқбол кўчаси, 30-уй, 2-қават.
Тел/факс: 233-13-22, тел.: 233-57-73. Газета
Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва ахборот
агентлигида 2009 йилнинг 11 март куни
рўйхатга олинган. Гувоҳнома рақами 0015.

Газета материаллари таҳририят
компьютер марказида
терилди ва саҳифаланди.

Адади 4236 нусха.
Буюртма Г-1158.

Газета «ШАРҚ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида
чоп этилди. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Газета ҳажми 2 босма табоқ. Формати А3. Офсет усулида босилган.
Саҳифаловчи Бахтиёр ҚҶШОҚОВ.

Босмахонага топшириш вақти – 20.00.

